

Oman tuotannon ja ostopalveluiden analyysi sekä yhteistyöfoorumi Kainuun Yrittäjien kanssa

Hyvinvointialueen palveluiden järjestämistavalla ja palvelutuotannon rakenteella on keskeinen vaikutus hoitoon pääsyyn, palveluiden laatuun, taloudelliseen kestävyyteen sekä maakunnalliseen elinvoimaan. Kainuun hyvinvointialueen hankinnat muodostavat noin 40 % sen budjetista, mikä korostaa tarvetta strategiselle ja tietopohjaiselle päätöksenteolle palveluiden järjestämistavasta.

Kainuun Kokoomuksen aluevaltuustoryhmä esittää, että Kainuun hyvinvointialueella käynnistetään

- analyysityö, jossa tarkastellaan oman tuotannon ja ostopalveluiden välistä suhdetta tukemaan tulevaisuuden päätöksentekoa sekä
- yhteistyöfoorumitoiminta Kainuun Yrittäjien kanssa vuorovaikutuksen lisäämiseksi ja tilannekuvan ylläpitämiseksi Kainuun yrityssectän tilanteesta.

Perusteluina aloitteellemme toteamme seuraavaa.

Kainuun hyvinvointialueen talouden tasapainottamisen suhteen on tehty toimia koko hyvinvointialueen olemassaolon ajan. Alijäämien kattamisen osalta hyvinvointialueella on edelleen haasteita, vaikka kulunut 2025 vuosi on antanut positiivisia signaaleja siitä, että määrätietoisilla ja tavoitteellisilla päätöksillä sekä henkilöstön aktiivisilla toimilla suuntaa voidaan kääntää.

Hyvinvointialueiden toimintaa säätelevät lait sekä ministeriöiden ohjaus velvoittavat hyvinvointialueita sopimaan yhteistyöstä yhteistyöalueina. Pohjoisen yhteistyöalueen sopimusneuvottelut ovat käynnissä ja tavoitteena on sopia yhteistyön kohteista vuoden 2026 alkupuolella. Osana Kainuun hyvinvointialueen yhteistyöalueuuvotteluita ja sisäistä suunnittelua siitä, mitä yhteistyö pohjoisen yhteistyöalueen muiden hyvinvointialueiden kanssa voisi olla, Kainuun Kokoomus näkee oman tuotannon ja ostopalveluiden analyysityön merkityksellisenä. Oman tuotannon ja ostopalveluiden välistä suhdetta tulee arvioida seuraavista näkökulmista:

1. Hoitoon pääsy ja palveluiden saavutettavuus

- o Miten eri tuotantotavat vaikuttavat hoitoon pääsyn nopeuteen ja palveluiden saatavuuteen eri puolilla Kainuuta sekä
- o Miten palveluiden järjestämistapa tukee asiakkaiden mahdollisuuksia valita itselleen sopivimmat palvelut, esimerkiksi palvelusetelien avulla?

2. Taloudellinen kannattavuus ja kustannusvaikuttavuus

- o Miten oman tuotannon kustannukset vertautuvat markkinatoimijoihin, ja missä määrin voidaan saavuttaa säästöjä kilpailun lisäämisellä?

3. Alueen elinvoima ja työllisyys

- o Miten hankinnat voivat tukea kainuulaisten yritysten syntymistä, kasvua ja työllistämistä sekä
- o Varmistaa yhteistyöalue toiminnan edetessä verotulojen vaikutusten kohdentumisen Kainuuseen?
- o

Analyyysin tavoitteena on varmistaa, että hyvinvointialue toimii sekä tehokkaana palveluiden järjestäjänä, että alueen elinvoiman rakentajana. Lisäksi analyysi antaa mahdollisuuden päivittää hankintastrategiaa muuttuvassa toimintaympäristössä.

Aloitteen taustalla on hyvä huomioida julkisten hankintojen sääntelyn muutos, joka näillä näkymin astuu voimaan vuoden 2026 aikana. Muutoksen myötä sidosyksikkösääntely tulee tiukentumaan ja hyvinvointialueiden velvollisuus kilpailuttaa hankinnat avoimesti korostuu. Tämä luo Kainuulle mahdollisuuden kehittää hankintastrategiaansa siten, että se tukee alueellista elinvoimaa ja palveluiden saavutettavuutta. Tätä silmällä pitäen yhteistyöfoorumi Kainuun Yrittäjien kanssa on ensiarvoisen tärkeää, jotta hyvinvointialueella on tietoisuus Kainuun yritysten palvelukyvyistä ja tulevaisuuden näkymistä.

Kajaanissa 14.12.2025

Kainuun Kokoomuksen aluevaltuustoryhmä